Raimo Immonen – Risto Nuolimaa

OSAKEYHTIÖOIKEUDEN PERUSTEET

Alma Insights
Helsinki 2026

Juridica-kirjasarjan 17. teos

4., uudistettu painos
Copyright © 2026 Alma Media Finland Oy ja tekijät
Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus
Kannen suunnittelu: Lauri Karmila
Taitto: Aste Helsinki Oy, Outi Pallari

ISBN 978-952-14-5559-9
ISBN 978-952-14-5560-5 (verkkokirja)
ISSN 1459-7535

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2026

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almainsights.fi

ALKUSANAT 1. PAINOKSEEN

Osakeyhtiö on Suomessa suosituin yritysmuoto. Uusi osakeyhtiölaki tuli voimaan 1.9.2006. Laki koskee kaikkia osakeyhtiöitä – sekä pörssiyhtiöitä että pienyhtiöitä. Uudessa laissa on omaksuttu aikaisemmasta poikkeava pääomajärjestelmä. Laki on muutenkin muuttanut osakeyhtiöiden toimintaympäristöä.

Osakeyhtiölaista on kirjoitettu useitakin käsikirjoja. Eräät niistä ovat varsin laajoja. Olemme pyrkineet esittämään uuden osakeyhtiölain perusteet ja soveltamisperiaatteet niin, että yhtiön osakkeenomistajat, toimiva johto ja muut sidosryhmät saisivat kohtuuvaivalla selkeän kokonaiskuvan osakeyhtiölain systematiikasta ja käytännön soveltamisesta.

Teos on kirjoitettu sekä opetuskäyttöä varten että kaikille niille, jotka käytännössä suunnittelevat, tekevät, panevat täytäntöön tai valvovat päätöksiä osakeyhtiössä.

Esitämme kustannustoimittaja, oikeustieteen kandidaatti Maija Latvalalle lämpimät kiitokset teoksen asiantuntevasta toimittamisesta.

Turussa ja Tampereella kesän kynnyksellä 2007

Raimo Immonen *Risto Nuolimaa*

ALKUSANAT 4., UUDISTETTUUN PAINOKSEEN

Tämän teoksen tarkoitus on ollut antaa kokonaiskuva osakeyhtiötä koskevista lainalaisuuksista ja toimintaperiaatteista. Teos onkin palvellut hyvin opetuskäytössä, ja siitä ovat saaneet tukea myös ne, jotka ovat halunneet tiiviissä muodossa tietoa osakeyhtiöstä yritysmuotona suunnittelemiaan liiketoimia tai muita päätöksiään silmällä pitäen. Teoksen uudistettu painos on kuitenkin tullut ajankohtaiseksi monien lainmuutosten ja monipuolistuneiden yhtiökäytänteiden vuoksi.

Teoksessa on seurattu lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä lokakuulle 2026 asti. Uusi osakeyhtiölain muuttamista koskeva hallituksen esitys HE 126/2026, joka tätä kirjoitettaessa on vielä eduskunnan käsiteltävänä, on otettu viittauksin huomioon asianomaisissa teoskohdissa. Koska osakeyhtiölailla ja verolainsäädännöllä on, erityisesti yritysjärjestelyissä, merkittävästi rajapintaa, on teoksessa myös informoitu elinkeinoverolain yritysjärjestelysäännöksiin suunnitelluista muutoksista.

Kiitämme lämpimästi kustannustoimittaja Katja Kolulaa jälleen kerran saamastamme asiantuntevasta avusta teoksen julkaisukuntoon saattamisessa.

Turussa ja Helsingissä lokakuussa 2026

Raimo Immonen *Risto Nuolimaa*

SISÄLLYS

ALKUSANAT 1. PAINOKSEEN V

ALKUSANAT 4., UUDISTETTUUN PAINOKSEEN VI

LYHENTEET XIII

JOHDANTO 1

Erilaiset säännöstyypit 1

Oikeussubjektien jaottelu 2

Osakeyhtiölain rakenne ja järjestelmä 5

1 MIKÄ ON OSAKEYHTIÖ? 9

1.1 Osakeyhtiöoikeuden keskeiset ongelmat 9

1.1.1 Yleisten periaatteiden merkitys 9

1.1.2 Voitontuottamistarkoitus 12

1.1.3 Yhtiön varallisuus ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu 13

1.1.4 Enemmistövalta ja vähemmistönsuoja 15
1.1.5 Sopimusvapauden laajuus 17

1.2 Osakeyhtiöoikeuden sääntelyperusta 20
1.2.1 Osakeyhtiöoikeuden lähteet 20
1.2.2 Alueellinen soveltamisala 22
1.2.3 EU-oikeuden vaikutukset 23

1.3 Osakeyhtiölajit 24
1.3.1 Yksityiset ja julkiset osakeyhtiöt 24
1.3.2 Tiettyä toimintaa harjoittavat osakeyhtiöt 25
1.3.3 Konserni ja muut yritysryhmät 27

2 OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN JA OSAKKEET 29

2.1 Osakeyhtiön perustaminen 29
2.1.1 Osakeyhtiön perustamissopimus 29
2.1.2 Yhtiöjärjestys 36
2.1.3 Osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen suhde 45

2.2 Osake ja sen vaihdanta 50
2.2.1 Osake 50
2.2.2 Osakelajit 53
2.2.3 Osakkeen luovuttaminen ja sen rajoitukset 57
2.2.4 Arvopaperimarkkinoiden järjestelmä 63
2.2.5 Osakasluettelo 69

3 HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO 73

3.1 Osakeyhtiön organisaatio 73
3.1.1 Omistajanohjaus ja Corporate Governance 73
3.1.2 Yhtiökokous 75
3.1.3 Hallitus ja muu johto 86
3.1.4 Tilintarkastus 96
3.1.5 Yhtiökokouksen ja hallituksen päätösten moittiminen 96

3.2 Vähemmistönsuoja ja sen käyttäminen 99
3.2.1 Määrävähemmistösäännökset 99
3.2.2 Yhdenvertaisuusperiaate 103
3.2.3 Ylimääräisen yhtiökokouksen ja jatkokokouksen vaatiminen 105
3.2.4 Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastaja ja erityinen tarkastus 106
3.2.5 Vähemmistön vahingonkorvausvaatimus 109
3.2.6 Vähemmistöosinko 112
3.2.7 Kysely- ja tiedonsaantioikeus 112
3.2.8 Vähemmistöomistuksen lunastus 114
3.2.9 Vaikutusvallan väärinkäyttöön perustuva osakkeiden lunastus ja yhtiön purkaminen 118

3.3 Erityisiä kysymyksiä liiketoimintapäätösten tekemisestä 119
3.3.1 Mikä toimielin tekee päätökset? 119
3.3.2 Toimielimen kelpoisuus ja toimivalta 122
3.3.3 Päätöksen siirtäminen ylemmälle tai alemmalle tasolle 128
3.3.4 Liiketoiminnan etiikka ja päätöksenteon läpinäkyvyys 130

4 KIRJANPITO JA TILINTARKASTUS 135

4.1 Osakeyhtiön kirjanpito- ja tilinpäätösperusteet 135
4.1.1 Järjestelmä 135
4.1.2 Tilinpäätöksen sisältö ja ohjausvaikutus 136

4.2 Tilintarkastusjärjestelmä 140
4.2.1 Tilintarkastuksen pakollisuus 140
4.2.2 Tilintarkastajan toimeksianto 143
4.2.3 Hyvä tilintarkastustapa 143
4.2.4 Tilintarkastajan esteettömyys ja riippumattomuus 145

4.2.5 Tilintarkastajan raportit 147
4.2.6 Tilintarkastuksen valvontajärjestelmä 150

5 RAHOITUS 153

5.1 Osakeyhtiön pääomajärjestelmä 153
5.1.1 Sidottu ja vapaa oma pääoma 153
5.1.2 Kirjanpidollinen vasta-arvo ja nimellisarvo sekä näiden suhde osakepääomaan 156
5.1.3 Osakkeen merkintä ja merkintähinnan maksaminen 160
5.1.4 Osakeanti 162
5.1.5 Osakepääoman korottaminen 169
5.1.6 Osakepääoman alentaminen 174
5.1.7 Optio-oikeudet ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin 180
5.1.8 Pääomalaina 183
5.1.9 Oman pääoman menettäminen 189

6 VAROJEN JAKAMINEN 193

6.1 Osakeyhtiön varojen jakaminen ja muu käyttäminen 193
6.1.1 Laillinen varojen jakaminen 193
6.1.2 Varojenjaon yleiset edellytykset: taseen jakovara ja maksukyvyn säilyminen 197
6.1.3 Vähemmistöosinko 203
6.1.4 Laiton varojenjako 205
6.1.5 Laiton varojen jakaminen verotuksessa 209

6.2 Omat osakkeet 214
6.2.1 Omien osakkeiden hankkiminen 214
6.2.2 Omien osakkeiden lunastaminen 219
6.2.3 Omat osakkeet yhtiön hallussa 220
6.2.4 Omien osakkeiden luovuttaminen ja mitätöiminen 221

6.3 Lähipiirirahoituksen erityiset kysymykset 223
6.3.1 Lähipiiri ja sen rajaaminen 223
6.3.2 Rahalainat ja vakuudet lähipiirille 225
6.3.3 Konsernirahoituksen erityispiirteet 226
6.3.4 Osakehankinnan rahoittaminen yhtiön varoilla 233

7 YRITYSJÄRJESTELYT 239

7.1 Osakeyhtiön sulautuminen 239
7.1.1 Sulautumistyypit 239
7.1.2 Sulautumismenettely 245
7.1.3 Velkojiensuojamenettely 259
7.1.4 Sulautumisen täytäntöönpano ja vaikutukset 265

7.2 Osakeyhtiön jakautuminen 268
7.2.1 Jakautumistyypit 268
7.2.2 Jakautumismenettely 273
7.2.3 Velkojiensuojamenettely 283
7.2.4 Jakautumisen täytäntöönpano ja vaikutukset 285

7.3 Osakeyhtiön selvitystila ja konkurssi 288
7.3.1 Yhtiön asettaminen selvitystilaan 288
7.3.2 Selvitysmenettely 290
7.3.3 Jako-osan maksaminen osakkeenomistajille 293
7.3.4 Selvitystilan jatkaminen 294
7.3.5 Rekisteristä poistaminen 295
7.3.6 Konkurssi ja yrityssaneeraus 296

7.4 Osakeyhtiömuodon muuttaminen 297
7.4.1 Muutosväylät 297
7.4.2 Muuttamisen menettely ja vaikutukset 298

8 VALVONTA JA SEURAAMUSJÄRJESTELMÄ 301

8.1 Viranomaiskontrolli ja julkisuus 301
8.1.1 PRH:n laillisuuskontrolli 301
8.1.2 Omistuksen julkisuus 302
8.1.3 Toimielinten päätösten julkisuus 303
8.1.4 Tilinpäätöksen rekisteröiminen 304

8.2 Osakeyhtiölain seuraamusjärjestelmä 304
8.2.1 Yleisperiaatteet 304
8.2.2 Vahingonkorvausvastuu 305
8.2.3 Rikosvastuu 319

OHEISKIRJALLISUUS 323

OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO 325

ASIAHAKEMISTO 327